

NASLOVNICI POD ROB

V prvih dveh številkah *Erjavecje* smo se že kar nekako navadili na posrečen opis kačjega pastirja iz Prirodopisa za niže gimnazije in realke, ki ga je davnega leta 1864 poslovenil Fran Erjavec. Vendarle pa moramo priznati, da bi se, kljub veliki zgodovinski vrednosti in povezanosti z imenom našega biltena, ponavljanja istega teksta iz številke v številko počasi naveličali.

Toliko bolj dobrodošla je bila ideja prof. dr. Boštjana Kiaute, ki je predlagal, da bi vsaka številka *Erjavecje* prinesla na naslovnici kak nov zgodovinski dokument, katerih bi se tako sčasoma nabrala kar lepa zbirka.

Akvareli iz grafične zbirke Janeza Vajkarda Valvasorja, iz leta 1685, predstavljajo najstarejši slovenski odonatološki dokument. Za biologe je še posebej zanimiv 18. zvezek grafične zbirke, ki na 163 listih ponuja 234 barvnih rastlinskih in živalskih akvarelov. Vsebinsko 18. zvezka ter posamezne v njem upodobljene rastline in živali so imeli slovenski biologi priložnost podrobneje spoznati šele leta 1989. Takrat je bil namreč na razstavi ob 300 letnici Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske v Ljubljani, kot edini razstavljen prav "biološki" zvezek grafične zbirke, ki je od leta 1690 last zagrebške nadškofije.

Slike, zbrane v 18. zvezku so nedvomno nastale v naših krajih, v Valvasorjevi grafični delavnici na Bogenšperku, pripisati pa jih gre verjetno avtorjevi lastni roki. Vse so neimenovane, kar jim nekoliko zmanjšuje vrednost, naslikane pa so tako zvesto predlogam, da njihova določitev večinoma ni predstavljala težav. Čeprav so na skoraj treh četrtinah listov upodobljene rastline, lahko med ostalimi, na katerih so upodobljene živali oziroma njihovi deli, najdemo tudi kačje pastirje. Na več listih so zraven rastlin naslikane tudi živali ali kakšni drugi predmeti, zlasti pa so zanimivi nekateri listi, katerim so posebej vlepljene različne manjše risbe, za katere obstaja možnost, da so delo drugega slikarja. Modremu bleščavcu (*Calopteryx virgo* ssp. *padana*, na naslovnici) in navadnemu gadovcu (*Echium vulgare*) na listu 74, dela tako družbo naknadno vlepljena risba prstana. Verjetno gre za neke vrste simboliko in seveda ste vabljeni, da jo do naslednje številke poskusite razložiti... Modri bleščavec pa ni edini kačji pastir, ki ga najdemo upodobljenega. Zelo dobro je naslikan tudi samec modrega plošča (*Libellula depressa*) na listu 30, pri samcu in samici iz rodu *Gomphus*, ki ju najdemo na listu 53, pa nastopi nekaj težav. Po mnenju prof.

dr. Boštjana Kiaute, ki je obdelal kačje pastirje, namreč na podlagi slike ni mogoče z gotovostjo ugotoviti ali je naslikana žival popotni porečnik (*G. vulgatissimus*) ali rumeni porečnik (*G. flavipes*).

Vsi, ki bi o rastlinah in živalih v Valvasorjevi grafični zbirki želeli vedeti več, poiščite v knjižnici posebni odtis revije *Proteus* 52(10), v katerem avtorji Tone Wraber, Matija Gogala, Janez Gregori in France Adamič, zgoraj povzeto, veliko podrobneje predstavljajo v sliki in besedi.

LITERATURA:

WRABER, T., M. GOGALA, J. GREGORI & F. ADAMIČ, 1990. Rastline in živali iz Slovenije v Valvasorjevi grafični zbirki. *Proteus* 52(10): 343-356.

(M.B.)

POROČILO Z REDNEGA LETNEGA SESTANKA SLOVENSKEGA ODONATOLOŠKEGA DRUŠTVA

Dne 01.10.1996 se nas je v knjižnici Prirodoslovnega muzeja Slovenije na rednem letnem sestanku zbralo 12 članov Slovenskega odonatološkega društva. Sestanek je potekal po naslednjem dnevnem redu:

1. POROČILO O DELU DRUŠTVA V LETU 1996

- Pomladni tabor Pomurje '96 in sodelovanje z Regionalnim centrom za okolje
- Poletni raziskovalni tabori, udeležba odonatologov in predstavitev rezultatov
- Poročilo o poteku priprav na izdajo Atlasa kačjih pastirjev Slovenije, junija 1997
- Poročilo in dogovor o poteku priprav na XIV. Svetovni odonatološki simpozij v Mariboru, julija 1997